

Javno preduzeće _____
ELEKTROPRIVREDA BOSNE I HERCEGOVINE
_____ d.d. - Sarajevo

Pravilnik je objavljen na Oglasnoj ploči u
sjedištu Društva dana 09.03. 2009. godine

PRAVILNIK O MJERNOM MJESTU KRAJNJEG KUPCA

mart, 2009. godine

Na osnovu člana 45. Opštih uslova za isporuku električne energije („Službene novine Federacije BiH“, broj:35/2008) i člana 63. stav 1. tačka 17. i člana 119. stav 1. Statuta Javnog Preduzeća Elektroprivreda Bosne i Hercegovine d.d. - Sarajevo, Nadzorni odbor Javnog Preduzeća Elektroprivreda Bosne i Hercegovine d.d. - Sarajevo, na 18. sjednici održanoj 26.02. 2009. godine, donio je

PRAVILNIK O MJERNOM MJESTU KRAJNJEG KUPCA

1. OPŠTE ODREDBE

Član 1. (Predmet Pravilnika)

- (1) Pravilnikom o mjernom mjestu krajnjeg kupca (u nastavku teksta: Pravilnik) utvrđuju se osnovni opšti i tehnički zahtjevi i uslovi koje mora ispunjavati mjerno mjesto krajnjeg kupca, te određuju međusobna prava i obaveze distributera i krajnjih kupaca u oblasti obračunskog mjerenja električne energije.
- (2) Ovaj Pravilnik utvrđuje i osnovne opšte i tehničke zahtjeve i uslove koje mora ispunjavati mjerno mjesto proizvođača električne energije, te određuje međusobna prava i obaveze distributera i proizvođača u oblasti obračunskog mjerenja električne energije.
- (3) Pravilnikom se također utvrđuju osnovni opšti i tehnički zahtjevi koje mora ispunjavati mjerno mjesto primopredaje električne energije drugim elektroprivrednim subjektima.
- (4) Mjerno mjesto tretirano ovim Pravilnikom predstavlja krajnju tačku priključka definisanog u Pravilniku o priključcima, u skladu sa članom 44 Opštih uslova za isporuku električne energije.
- (5) Pravilnik o mjernom mjestu, pored ostalog utvrđuje:
 - a) mjesto postavljanja priključno-mjernog ormarića kod krajnjeg kupca,
 - b) dimenzije, materijal i stepen zaštite,
 - c) pripadajuću opremu u ormariću
 - d) kriterije za izbor i sastav mjernog sloga
 - e) usvojene tipove i klase tačnosti mjernih uređaja, u zavisnosti od naponskog nivoa, vršne snage, kategorije i grupe potrošnje,
 - f) usvojene tipove uređaja za upravljanje tarifama,
 - g) uslove za korištenje mjernih uređaja
 - h) komunikacijske uređaje.
 - i) mjere zaštite od neovlaštenog pristupa mjernom mjestu i mjernim uređajima
 - j) obaveze i nadležnosti distributera, krajnjeg kupca/proizvođača i ostalih subjekata u oblasti obračunskih mjerenja
 - k) obaveze usaglašavanja lokacije i sastava mjernog sloga na postojećim mjernim mjestima
 - l) obaveze prilagođenja postojeće dokumentacije distributera.

Član 2.
(Cilj Pravilnika)

Cilj donošenja ovog Pravilnika je uspostavljanje transparentnih procedura u odnosima između Distributera i krajnjeg kupca/ proizvođača i ostalih elektroprivrednih subjekata u oblasti obračunskog mjernog mjesta i mjerenja električne energije.

Član 3.
(Područje primjene)

Odredbe Pravilnika primjenjuju se na sva mjerna mjesta, u svim tačkama priključenja na distributivnu mrežu na naponskim nivoima 35 kV, 20 kV, 10 kV i 0,4 kV.

Član 4.
(Definicije)

Pojmovi i definicije koje se koriste u odredbama ovog Pravilnika, uz one koje imaju značenja utvrđena Zakonom o električnoj energiji („Službene novine Federacije BiH“, broj: 41/02), Opštim uslovima za isporuku električne energije („Službene novine Federacije BiH“, broj: 35/2008), Pravilnikom za tarifnu metodologiju i tarifne postupke, Tarifnim stavovima za korisnike distributivnih sistema i Tarifnim stavovima za nekvalifikovane kupce, Mrežnim pravilima i Pravilnikom o priključcima. su sljedeće:

EN norma je standard odobren od strane CENELEC-a (Evropski Komitet za standardizaciju u elektrotehnici).

Mjerni slog je skup mjernih i pomoćnih uređaja na mjernom mjestu.

Mjerno mjesto označava mjesto u distributivnoj mreži na kojem se mjeri električna energija i/ili snaga koju kupac preuzima iz distributivne mreže, odnosno koju proizvođač daje u distributivnu mrežu.

Mjerni i pomoćni uređaji uključuju brojila električne energije, strujne i naponske mjerne transformatore, spojne vodove, osigurače, uređaje za upravljanje tarifama, limitatore, komunikacione uređaje, uređaje za registriranje srednje snage i sumarnih obračunskih veličina i slično.

Mjerno mjesto primopredaje električne energije predstavlja mjesto u mreži na kojem se vrši predaja i/ili preuzimanje električne energije te na kojem prestaje odgovornost jednog elektroprivrednog subjekta i prelazi na drugi elektroprivredni subjekt.

Mjerni ormar je ormar u koji se smještaju mjerni i pomoćni uređaji koji se koriste za mjerenje električne energije i/ili snage

Brojilo električne energije označava uređaj koji mjeri i registruje potrošnju električne energije na obračunskom mjernom mjestu, prema važećim propisima u području mjeriteljstva.

Multifunkcijsko brojilo označava uređaj za mjerenje i registraciju aktivne energije, reaktivne energije i snage na obračunskom mjernom mjestu, prema važećim propisima u području mjeriteljstva.

Mjerni transformatori su uređaji koji transformišu vrijednosti visokih napona ili struja na vrijednosti koje su prikladne za mjerenje.

Uklopni sat je uređaj koji omogućava višetarifno mjerenje električne energije i ostvarene vršne snage pomoću brojila električne energije, kao i lokalni prikaz memorisanih podataka.

Klasa tačnosti predstavlja opseg moguće pogreške koju brojilo ne prelazi tokom korištenja unutar deklarisanog mjernog opsega i deklarisanih radnih uslova, te unutar važećeg razdoblja ovjere.

Limitator je uređaj namjenjen za ograničavanje strujnog opterećenja koje prelazi vrijednosti odobrene priključne snage iz elektroenergetske suglasnosti.

Spojni vodovi su vodovi koji se koriste za spajanje i priključenje elemenata mjernog mjesta.

Aktivna energija označava mjeru proizvodnje ili potrošnje aktivne snage u određenom vremenskom periodu. Izražena je u kilovatsatima (kWh), megavatsatima (MWh) ili gigavatsatima (GWh).

Aktivna snaga označava realnu komponentu prividne snage, obično izraženu u kilovatima (kW) ili megavatima (MW).

Reaktivna energija označava mjeru proizvedene ili potrošene reaktivne snage u određenom vremenskom periodu. Izražena je u kilovarsatima (kVArh), megavarsatima (MVArh).

Reaktivna snaga je imaginarna komponenta prividne snage. Obično se izražava u kilovarima (kVAr) ili megavarima (MVar).

Vršno opterećenje je najveće prosječno 15-minutno opterećenje u obračunskom periodu.

Neregistrovana potrošnja je neizmjerena količina električne energije do koje je došlo usljed kvara mjernih uređaja.

Zajednička potrošnja u stambenim i/ili poslovnim objektima je potrošnja električne energije, koju ostvaruje više kupaca u stambenim i/ili poslovnim objektima, a registruje se na posebnim brojlilima.

Obračunski period označava vremenski period, između dva očitavanja mjernog uređaja radi obračuna utroška električne energije i snage za koji se izdaje račun krajnjem kupcu.

Distributer označava elektroprivredno društvo koje posjeduje FERK-ovu dozvolu za rad - licencu za obavljanje djelatnosti distribucije električne energije.

Krajnji kupac je kupac koji električnu energiju kupuje za vlastite potrebe.

Proizvođač označava fizičko ili pravno lice, koje proizvodi električnu energiju i posjeduje FERK-ovu dozvolu za rad - licencu za obavljanje djelatnosti proizvodnje električne energije.

Priključak znači sklop električnih vodova i uređaja, srednjeg i niskog napona, uključujući i obračunsko mjerno mjesto, kojima se objekat kupca/proizvođača povezuje sa distributivnom mrežom.

Član 5.
(Mjesto ugradnje)

- (1) Mjerno mjesto treba postaviti na prikladno i uvijek pristupačno mjesto i za krajnjeg kupca/proizvođača i za distributera
- (2) Mjerno mjesto krajnjeg kupca se postavlja uz granicu sa javnom površinom. Izuzetno, mjerno mjesto se može postaviti na fasadu objekta, u zajedničke prostorije u višespratnim stambenim objektima te u energetske objektima distributera.
- (3) Krajnji kupac je obavezan dozvoliti ugradnju mjernog mjesta, u skladu sa stavom (2) ovog člana.
- (4) Na jednom mjernom mjestu može biti priključen samo jedan krajnji kupac, osim u slučajevima zajedničke potrošnje u stambenim i/ili poslovnim objektima.
- (5) Mjerno mjesto proizvođača postavlja se na mjestu ugradnje prekidača za odvajanje.

Član 6.
(Zbirno mjerenje)

- (1) Kod krajnjih kupaca čiji objekti predstavljaju jednu tehnološku cjelinu i imaju realizovano napajanje električnom energijom iz više elektroenergetskih objekata, na zahtjev kupca će biti moguće objedinjeno mjerenje električne energije i vršnog opterećenja, u skladu sa članom 63 Opštih uslova za isporuku električne energije.
- (2) Troškove nabavke i ugradnje uređaja za mjerenje iz prethodnog stava snosi krajnji kupac.

Član 7.
(Naponski nivo mjernog mjesta)

- (1) Mjerno mjesto se nalazi na naponskom nivou na kome se nalaze tačke priključenja objekata krajnjih kupaca na distributivnu mrežu.
- (2) Ako se tačka priključenja na distributivnu mrežu i mjerno mjesto ne nalaze na istom naponskom nivou, vrši se korekcija mjernih podataka za iznos gubitaka električne energije od tačke priključenja na distributivnu mrežu do tačke mjerenja.
- (3) Iznos korekcije utvrđuje distributer na osnovu proračuna gubitaka električne energije između tačke priključenja i mjesta mjerenja
- (4) Korekcija gubitaka električne energije iz stava (2) vrši se samo za jedan naponski nivo transformacije

2. TEHNIČKI USLOVI ZA OBRAČUNSKO MJERNO MJESTO, USVOJENI TIPOVI I KLASA TAČNOSTI MJERNIH UREĐAJA, U ZAVISNOSTI OD NAPONSKOG NIVOA, VRŠNE SNAGE, KATEGORIJE I GRUPE POTROŠNJE

Član 8.
(Izbor mjernog sloga)

- (1) Isporučena i preuzeta električna energija i snaga mjere se odgovarajućim mjernim slogom na obračunskom mjernom mjestu
- (2) Sastav mjernog sloga na obračunskom mjernom mjestu krajnjeg kupca određuje distributer u postupku izdavanja elektroenergetske saglasnosti.

- (3) Sastav mjernog sloga na obračunskom mjernom mjestu proizvođača određuje distributer u postupku izdavanja elektroenergetske saglasnosti
- (4) Sastav mjernog sloga na mjestima primopredaje električne energije drugim elektroprivrednim subjektima utvrđuju se posebnim ugovorima o međusobnim odnosima, u skladu sa članom 38 Opštih uslova za isporuku električne energije.
- (5) Sastav mjernog sloga za krajnje kupce zavisi od naponskog nivoa priključenja, priključne snage, te kategorije i grupe potrošnje.
- (5) Sastav mjernog sloga za proizvođače zavisi od priključne snage i naponskog nivoa priključenja.

Član 9.

(Sastav mjernog sloga krajnjeg kupca)

Mjerno mjesto krajnjeg kupca mora da sadrži, ali nije ograničeno na slijedeće uređaje:

- (1) Mjerna mjesta na niskom naponu za sve kupce vršne snage do 23 kW, direktno mjerenje:
 - a) brojilo aktivne energije klase tačnosti 2 ili bolje
 - b) ograničavač (limitator) snage,
 - c) uređaj za upravljanje tarifama za kupce iz tarifne grupe II
- (2) Mjerna mjesta na niskom naponu za sve kupce vršne snage iznad 23 kW, direktno mjerenje:
 - a) Multifunkcijsko brojilo, sa integrisanim uređajem za upravljanje tarifama, za direktno mjerenje snage, aktivne i reaktivne energije, klase tačnosti 1 ili bolje za aktivnu energiju i klase tačnosti 2 za reaktivnu energiju,
 - b) uređaj za prikupljanja podataka putem sistema za daljinsko prikupljanje mjernih podataka
 - c) ostali pomoćni uređaji za daljinsko prikupljanje mjernih podataka
- (3) Mjerna mjesta na niskom naponu za sve kupce snage iznad 23 kW, poluindirektno mjerenje:
 - a) Multifunkcijsko brojilo, sa integrisanim uređajem za upravljanje tarifama, za poluindirektno mjerenje snage, aktivne i reaktivne energije, klase tačnosti 1 ili bolje za aktivnu energiju i klase tačnosti 2 za reaktivnu energiju,
 - b) strujni mjerni transformatori odgovarajućeg prenosnog odnosa, klase tačnosti 0,5
 - c) uređaj za prikupljanja podataka putem sistema za daljinsko prikupljanje mjernih podataka
 - d) ostali pomoćni uređaji za daljinsko prikupljanje mjernih podataka
- (4) Mjerna mjesta na srednjem naponu za sve kupce sa godišnjom potrošnjom do 24 GWh:
 - a) Multifunkcijsko brojilo, sa integrisanim uređajem za upravljanje tarifama, za indirektno mjerenje snage, aktivne i reaktivne energije, klase tačnosti 1 ili bolje za aktivnu energiju i klase tačnosti 2 za reaktivnu energiju
 - b) jednopolno izolovani naponski mjerni transformatori odgovarajućeg prenosnog odnosa, klase tačnosti 0,5
 - c) strujni mjerni transformatori odgovarajućeg prenosnog odnosa, klase tačnosti 0,5
 - d) uređaj za prikupljanja podataka putem sistema za daljinsko prikupljanje mjernih podataka
 - e) ostali pomoćni uređaji za daljinsko prikupljanje mjernih podataka
- (5) Mjerna mjesta na srednjem naponu za sve kupce sa godišnjom potrošnjom preko 24 GWh:

- a) Multifunkcijsko brojilo, sa integrisanimn uređajem za upravljanje tarifama, za indirektno mjerenje snage, aktivne i reaktivne energije, klase tačnosti 0,5 ili bolje za aktivnu energiju i klase tačnosti 2 za reaktivnu energiju
 - b) jednopolno izolovani naponski mjerni transformatori odgovarajućeg prenosnog odnosa, klase tačnosti 0,2
 - c) strujni mjerni transformatori odgovarajućeg prenosnog odnosa, klase tačnosti 0,2
 - d) uređaj za prikupljanja podataka putem sistema za daljinsko prikupljanje mjernih podataka
 - e) ostali pomoćni uređaji za daljinsko prikupljanje mjernih podataka
- (6) Za novopriključene krajnje kupce iz stava (1) ovog člana, čija su mjerna mjesta koncentrisana, distributer može usloviti sastav mjernog sloga koji omogućava daljinsko prikupljanje mjernih podataka.
- (7) Multifunkcijska brojila iz sastava mjernog sloga definisanog u stavovima (2), (3), (4) i (5) ovog člana, treba da omoguće prikazivanje parametara kvaliteta električne energije u skladu sa normom EN 50160

Član 10.

(Sastav mjernog sloga proizvođača)

Obračunsko mjerno mjesto proizvođača mora da sadrži, ali nije ograničeno na slijedeće uređaje:

- (1) Mjerno mjesto isporuke i preuzimanja na niskom naponu, direktno mjerenje:
 - a) Multifunkcijsko brojilo dvosmjerno, sa integrisanimn uređajem za upravljanje tarifama, za direktno mjerenje snage, aktivne i reaktivne energije, klase tačnosti 1 ili bolje za aktivnu anergiju i klase tačnosti 2 za reaktivnu energiju
 - b) uređaj za prikupljanja podataka putem sistema za daljinsko prikupljanje mjernih podataka
 - c) ostali pomoćni uređaji za daljinsko prikupljanje mjernih podataka
- (2) Mjerno mjesto isporuke i preuzimanja na niskom naponu, poluindirektno mjerenje:
 - a) Multifunkcijsko brojilo dvosmjerno, sa integrisanimn uređajem za upravljanje tarifama, za poluindirektno mjerenje snage, aktivne i reaktivne energije, klase tačnosti 1 ili bolje za aktivnu i klase tačnosti 2 za reaktivnu energiju,
 - b) strujni mjerni transformatori odgovarajućeg prenosnog odnosa, klase tačnosti 0,5,
 - c) uređaj za prikupljanja podataka putem sistema za daljinsko prikupljanje mjernih podataka
 - d) ostali pomoćni uređaji za daljinsko prikupljanje mjernih podataka
- (3) Mjerno mjesto isporuke i preuzimanja na srednjem naponu :
 - a) Multifunkcijsko brojilo dvosmjerno, sa integrisanimn uređajem za upravljanje tarifama, za indirektno mjerenje snage, aktivne i reaktivne energije, klase tačnosti 1 ili bolje za aktivnu energiju i klase tačnosti 2 za reaktivnu energiju
 - b) naponski mjerni transformatori odgovarajućeg prenosnog odnosa, klase tačnosti 0,5
 - c) strujni mjerni transformatori odgovarajućeg prenosnog odnosa, klase tačnosti 0,5
 - d) uređaj za prikupljanja podataka putem sistema za daljinsko prikupljanje mjernih podataka
 - e) ostali pomoćni uređaji za daljinsko prikupljanje mjernih podataka

- (4) Multifunkcijska brojila iz sastava mjernog sloga definisanog u stavovima (1), (2) i (3) ovog člana, treba da omoguće prikazivanje parametara kvaliteta električne energije u skladu sa normom EN 50160
- (5) Proizvođač treba uspostaviti i kontrolno/rezervno mjerno mjesto, sa istim karakteristikama kao i obračunsko mjerno mjesto, a koje u vanrednim okolnostima može služiti i kao obračunsko mjerno mjesto, što se definiše u elektroenergetskoj saglasnosti.

Član 11.

(Sastav mjernog sloga na mjernim mjestima primopredaje električne energije drugim elektroprivrednim subjektima)

- (1) Distributer je obavezan obezbijediti mjerenje na svim mjestima predaje električne energije u skladu sa dozvolom za obavljanje elektroprivredne djelatnosti distribucija električne energije
- (2) Na mjestima preuzimanja električne energije distributer može koristiti mjerne uređaje drugog elektroprivrednog subjekta u svrhu evidentiranja preuzete električne energije, ukoliko su zadovoljeni tip i klasa tačnosti
- (3) Obračunsko mjerno mjesto na mjestu primopredaje električne energije na niskom naponu mora da sadrži, ali nije ograničeno na slijedeće uređaje:
 - a) Multifunkcijsko brojilo dvosmjerno, sa integrisanim uređajem za upravljanje tarifama, za poluindirektno mjerenje snage, aktivne i reaktivne energije, klase tačnosti 1 ili bolje za aktivnu i klase tačnosti 2 za reaktivnu energiju,
 - b) strujni mjerni transformatori odgovarajućeg prenosnog odnosa, klase tačnosti 0,5,
 - c) uređaj za prikupljanja podataka putem sistema za daljinsko prikupljanje mjernih podataka
 - d) ostali pomoćni uređaji za daljinsko prikupljanje mjernih podataka
- (4) Obračunsko mjerno mjesto na mjestu primopredaje električne energije na srednjem naponu, sa godišnjom isporučenom električnom energijom do 24 GWh, mora da sadrži, ali nije ograničeno na slijedeće uređaje:
 - a) Multifunkcijsko brojilo dvosmjerno, sa integrisanim uređajem za upravljanje tarifama, za indirektno mjerenje aktivne i reaktivne energije i snage, klase tačnosti 1 ili bolje za aktivnu energiju i klase tačnosti 2 za reaktivnu energiju
 - b) jednopolno izolovani naponski mjerni transformatori odgovarajućeg prenosnog odnosa, klase tačnosti 0,5
 - c) strujni mjerni transformatori odgovarajućeg prenosnog odnosa, klase tačnosti 0,5
 - d) uređaj za prikupljanja podataka putem sistema za daljinsko prikupljanje mjernih podataka
 - e) ostali pomoćni uređaji za daljinsko prikupljanje mjernih podataka
- (5) Obračunsko mjerno mjesto na mjestu primopredaje električne energije na srednjem naponu, sa godišnjom isporučenom električnom energijom preko 24 GWh, mora da sadrži ali nije ograničeno na slijedeće uređaje:
 - a) Multifunkcijsko brojilo dvosmjerno, sa integrisanim uređajem za upravljanje tarifama, za indirektno mjerenje aktivne i reaktivne energije i snage, klase tačnosti 0,5 ili bolje za aktivnu energiju i klase tačnosti 2 za reaktivnu energiju
 - b) jednopolno izolovani naponski mjerni transformatori odgovarajućeg prenosnog odnosa, klase tačnosti 0,2
 - c) strujni mjerni transformatori odgovarajućeg prenosnog odnosa, klase tačnosti 0,2

- d) uređaj za prikupljanja podataka putem sistema za daljinsko prikupljanje mjernih podataka
 - e) ostali pomoćni uređaji za daljinsko prikupljanje mjernih podataka
- (6) Multifunkcijska brojila iz sastava mjernog sloga definisanog u stavovima (3), (4) i (5) ovog člana, treba da omoguće prikazivanje parametara kvaliteta električne energije u skladu sa normom EN 50160

Član 12.

(Izbor elemenata mjernog mjesta)

- (1) Elementi mjernog mjesta moraju zadovoljiti važeće relevantne standarde, tehničke normative i norme kvaliteta.
- (2) Distributer određuje tehničke karakteristike elemenata mjernog mjesta.
- (3) Detaljne tehničke karakteristike i šeme veza mjernih uređaja i ostalih elemenata mjernog mjesta definisane su tehničkim preporukama distributera - Tehnička preporuka za obračunsko mjesto (TP – 11)

Član 13.

(Mjerni ormari - dimenzije, materijal i stepen zaštite)

- (1) Oprema mjernog sloga za direktno i poluindirektno mjerenje električne energije mora biti smještena u mjerni ormar. Kod indirektnog mjerenja električne energije u mjerni ormar se smješta brojilo i ostali pomoćni uređaji i oprema. Mjerni ormar za smještaj opreme mora osigurati zaštitu od vremenskih uticaja, uticaja okoline, prašine te oštećenja, vibracija i drugih uticaja.
- (2) Mjerni ormar je izrađen je od atestiranog plastičnog ili drugog nehrđajućeg materijala koji ispunjava uslove klase II zaštite od previsokog napona dodira.
- (3) Mjerni ormar mora imati fizički odvojen dio za priključenje i dio za smještaj mjerne opreme
- (4) Materijal od kojeg je napravljen mjerni ormar treba da zadovoljava sljedeće uslove:
 - a) negorivost (samogasivost),
 - b) odgovarajuća mehanička čvrstoća (za plastične materijale zadovoljavajuća elastičnost pri - 20°C; za ostale materijale odgovarajuća debljina stijenke),
 - c) zadovoljenje uslova sa aspekta zaštite od previsokog napona dodira
 - d) otpornost na UV zračenje i starenje usljed vremenskih uticaja.
 - e) postojanost na vremenske uticaje bez dodatne antikorozivne zaštite
- (5) Osnovni konstruktivni zahtjevi za mjerni ormar su :
 - a) konstrukcija ormara mora biti izvedena tako da je onemogućen nastanak bilo kakvih deformacija koje bi mogle otežati ugradnju opreme,
 - b) kućište ormara mora imati stepen zaštite koji će zadovoljiti zahtjeve mehaničke čvrstoće kao i prodora stranih tijela i tečnosti u ormar; minimalno stepen zaštite IP54, prema normi EN 60 529
 - c) na ormaru mora biti obezbijeđena mogućnost zaključavanja tipskim bravicama distributera,
 - d) dizajn ormara mora omogućiti očitavanje brojila električne energije i kontrolu uklopnog sata pri zatvorenim vratima ormara,
 - e) na priključnom djelu ormara kao i prostoru u kojem su smješteni strujni mjerni transformatori mora biti obezbijeđena zaštita od neovlaštenog pristupa, sa mogućnošću plombiranja
 - f) mjerni ormar mora biti propisno obilježen oznakom “Opasnost od električne struje”

- g) dimenzije mjernog ormara uslovljene su sastavom mjernog sloga i brojem priključenih krajnjih kupaca

Član 14
(Brojila električne energije)

- (1) Brojilo električne energije za direktno mjerenje na niskom naponu bira se tako da vrijednost maksimalne struje brojila bude jednaka ili veća od struje koja odgovara priključnoj snazi.
- (2) Brojilo električne energije za indirektno i poluindirektno mjerenje mora omogućiti mjerenje sekundarnih mjerenih veličina mjernih transformatora
- (3) Na obračunskom mjernom mjestu na kojima je potrebno dvosmjerno mjerenje električne energije, brojila moraju mjeriti i prikazivati energiju u oba smjera
- (4) Indukciono brojilo mora imati ugrađenu mehaničku blokadu obrtanja rotora u suprotnom smjeru
- (5) U slučaju dužih prekida napajanja električnom energijom, statička/elektronska brojila moraju imati mogućnost čuvanja podataka, minimalno jedan obračunski period (interno napajanje brojila)
- (6) Brojila električne energije dijele se prema:
 - a) vrsti mjernih veličina koje mjere:
 - 1) brojila aktivne energije,
 - 2) brojila aktivne i reaktivne energije i snage
 - b) tehnološkoj izvedbi:
 - 1) elektromehanička (indukciona),
 - 2) elektronska (statička ili mikroprocesorska)
 - c) mjerenju primarnih i/ili sekundarnih mjernih veličina:
 - 1) za direktno mjerenje,
 - 2) za mjerenje preko mjernih transformatora (poluindirektno i indirektno mjerenje)
 - d) smjeru mjerenja:
 - 1) jednosmjerno i dvosmjerno
 - e) klasi tačnosti:
 - 1) 2 i/ili 1 za direktno mjerenje aktivne energije
 - 2) 1 ili bolje za poluindirektno i indirektno mjerenje aktivne energije,
 - 3) 2 ili bolje za mjerenje reaktivne energije
 - f) vrsti priključka brojila:
 - 1) 4-žično, trofazno, trosistemska,
 - 2) 2-žično, jednofazno.
 - g) načinu upravljanja tarifama:
 - 1) s vanjskim upravljanjem,
 - 2) s ugrađenim uređajem za upravljanje tarifom
 - h) vrsti komunikacije:
 - 1) preko optičkog interfejsa
 - 2) preko komunikacionog interfejsa.
 - i) ostalim opcionim karakteristikama:
 - 1) pohranjivanje skupa izmjerenih vrijednosti za integrisanje u krivulje opterećenja,
 - 2) sumarno registrovanje električne energije i snage
 - 3) postojanje funkcije pretplate,
 - 4) indikacija fazne nesimetrije ili pogrešnog priključenja,
 - 5) indikacija nedozvoljenih zahvata,

6) prikazivanje i pohranjivanja parametara kvalitete električne energije u skladu sa normom EN 50160

Član 15.

(Strujni i naponski mjerni transformatori)

- (1) Strujni mjerni transformatori se koriste u slučaju poluindirektnog i indirektnog mjerenja a naponski mjerni transformatori se koriste u slučaju indirektnog mjerenja električne energije.
- (2) Naponski nivo mjernog transformatora odgovara naponskom nivou mjesta isporuke električne energije. Prenosni odnos mjernih transformatora odgovara odnosu energetske veličine mjesta isporuke električne energije i mjernog opsega mjernih uređaja.
- (3) Za opremanje mjernih mjesta na srednjem naponu koriste se jednopolno izolovani naponski transformatori, a sekundarni nazivni napon je $100/\sqrt{3}$ V.
- (4) Na strujni mjerni transformator koji služi za mjerenje električne energije dozvoljeno je priključiti i uređaje koji nisu u funkciji mjerenja električne energije (ampermetri, vatmetri i drugo), samo pod uslovom da mjerni transformator posjeduje više mjernih jezgri, pri čemu se jedna jezgra koristi isključivo za mjerenje obračunskih veličina
- (5) Na naponske mjerne transformatore ugrađene kod krajnjeg kupca/proizvođača u svrhu obračunskog mjerenja, mogu se priključiti samo uređaji koji služe za mjerenje obračunskih veličina
- (6) Tehničke karakteristike mjernih transformatora moraju biti takve da složena pogreška mjernog transformatora u svim uslovima eksploatacije bude u okviru propisanih tolerancija za klasu mjernog transformatora.
- (7) Ako je na mjestu mjerenja u periodu dužem od 200 sati mjesečno opterećenje manje od 10% nazivne primarne struje mjernog transformatora, treba ugraditi strujne mjerne transformatore sa odgovarajućim prenosnim odnosom
- (8) Sekundarna nazivna struja strujnih mjernih transformatora mora biti 5A.

Član 16.

(Uređaji za upravljanje tarifama)

- (1) Za upravljanje tarifama kod dvotarifnih/višetarifnih brojila koriste se elektronski uklopni satovi
- (2) Uklopni sat može biti integrisan u zajedničko kućište sa brojilom ili ugrađen kao poseban uređaj.
- (3) Jedan uklopni sat može se koristiti za upravljanje tarifama na jednom ili više brojila
- (4) Uređaji za upravljanje tarifom kod dvotarifnih / višetarifnih brojila i relejima registatora snage mogu odstupati mjesečno u odnosu na vrijeme koje se dobije od nadležne službe tačnog vremena u granicama:
 - a) 2 minuta mjesečno za brojila klase 0,5
 - b) 5 minuta mjesečno za brojila klase 1,0
 - c) 15 minuta mjesečno za brojila klase 2,0

Uređaj koji odstupa ± 1 sat mjesečno, treba biti zamijenjen uređajem čije je odstupanje u granicama dozvoljenog.

- (5) Nazivni napon uklopnog sata mora odgovarati nazivnom naponu električnog brojila kojim uklopni sat upravlja
- (6) Upravljački kontakti uklopnog sata ne smiju se koristiti za druge svrhe, osim za upravljanje tarifama u brojilu i regulatoru snage

- (7) U slučaju prekida napajanja uklopnog sata iz mreže potrebno je da uklopni sat ima obezbijeđeno rezervno napajanje koje će mu omogućiti normalan rad i registraciju datuma i vremena, kao i memorisanje tarifne šeme.

Član 17.
(Limitatori)

- (1) Za sve krajnje kupce sa vršnom snagom do 23 kW obavezna je ugradnja ograničavača snage/limitatora, u skladu sa Opštim uslovima za isporuku električne energije i Pravilnikom o priključcima.
- (2) Limitator mora biti smješten na način da je omogućen nesmetan pristup krajnjem kupcu
- (3) Kućište limitatora mora biti izvedeno na način da se onemogućí neovlašteni pristup do priključnih stezaljki bez skidanja plombi.
- (4) Limitatori moraju imati mogućnost brzog ponovnog uključjenja bez skidanja plombi.
- (5) Limitator se bira tako da standardna vrijednost maksimalne struje limitatora bude jednaka vrijednosti struje koja odgovara odobrenoj priključnoj snazi .
- (6) Vrsta limitatora uslovljena je vrstom priključka, te primijenjenim mjerama zaštite od indirektnog napona dodira i to :
- a) U odnosu na vrstu priključka limitatori mogu biti:
- 1) limitator strujnog opterećenja za monofazne priključke,
2) limitator strujnog opterećenja za trofazne priključke.
- b) Za jednofazni priključak limitatori mogu biti:
- 1) jednopolni,
2) dvopolni u slučaju izvedbe uređaja sa zaštitnim uređajem diferencijalne struje.
- c) Za trofazni priključak koristi se kombinacija tri jednopolna limitatora . U izuzetnim slučajevima dozvoljeno je koristiti trolpolni limitator. U slučaju izvedbe uređaja sa zaštitnim uređajem diferencijalne struje , koristi se četveropolni limitator.
- (d) Prema izvedbi sa aspekta zaštite od indirektnog napona dodira limitatori mogu biti:
- 1) sa zaštitnim uređajem diferencijalne struje,
2) bez zaštitnog uređaja diferencijalne struje

Član 18.
(Spojni vodovi)

- (1) Mjerni vodovi moraju biti izvedeni kao posebni vodovi između mjernih transformatora i brojila električne energije. Na mjernim vodovima ne smiju biti priključeni nikakvi drugi potrošači.
- (2) Izbor presjeka sekundarnih naponskih mjernih krugova priključenih na naponske mjerne transformatore klase 0,5 vrši se na osnovu uslova da dozvoljeni pad napona od mjernih transformatora do brojila električne energije iznosi 0,1%.

Član 19.
(Komunikacija sa brojilom)

- (1) Za daljinsku komunikaciju sa brojilom i regulatorom podataka mora biti obezbijeđen jedan od slijedećih komunikacionih medija:
 - analogna telefonska mreža (PSTN),
 - digitalna telefonska mreža (ISDN),
 - digitalna mobilna telefonska mreža (GSM),
 - digitalna mreža (LAN/WAN),
 - energetska mreža (PLC),
 - radio komunikacija
- (2) Sistem daljinske komunikacije i upravljanja brojilom definiše se tehničkom preporukom distributera.

Član 20.
(Uslovi za korištenje mjernih uređaja)

- (1) Mjerni uređaji koji se koriste na mjernom mjestu krajnjeg kupca/proizvođača moraju posjedovati Certifikat o odobrenju tipa, izdat od Zavoda za mjeriteljstvo Federacije Bosne i Hercegovine.
- (2) Mjerni uređaji moraju biti propisno baždareni (verificirani) i žigosani, u skladu sa odredbama relevantne važeće zakonske regulative.

Član 21.
(Vlasništvo nad obračunskim mjernim mjestom)

- (1) Distributer je vlasnik obračunskih mjernih mjesta svih novopriključenih krajnjih kupaca na niskom naponu u područjima za koja postoje prostorni, urbanistički i regulacioni planovi.
- (2) Vlasništvo nad mjernim mjestom svih ostalih novopriključenih kupaca regulisano je Ugovorom o korištenju distributivne mreže.
- (3) Vlasništvo nad mjernim mjestom proizvođača utvrđeno je posebnim ugovorom o međusobnim odnosima između distributera i proizvođača.
- (4) Postojeći krajnji kupci mogu putem ugovora o korištenju distributivne mreže prenijeti vlasništvo nad mjernim mjestom, distributeru bez nadoknade radi daljnjeg upravljanja i održavanja.
- (5) Distributer je dužan preuzeti u vlasništvo mjerno mjesto iz stava (4), kada mu to postojeći krajnji kupac ponudi.
- (6) Ukoliko postojeći kupac koji je investirao u mjerno mjesto, ne želi prenijeti vlasništvo nad mjernim mjestom distributeru tada je dužan da najkasnije do 31.12.2009. godine zaključi poseban ugovor u kome se definiše da kupac:
 - a) snosi troškove održavanja i baždarenja mjernih uređaja,
 - b) dužan je pisanim zahtjevom zatražiti od distributera intervenciju za otklanjanje bilo kakvog kvara na mjernom mjestu, te o vlastitom trošku snosi otklanjanje kvarova.

Član 22.
(Zaštita od neovlaštenog pristupa mjernom mjestu)

- (1) Brojila, uređaji za upravljanje tarifama, osigurački uređaji, priključne stezaljke i natpisne pločice mjernih transformatora, sklopovi za uključenje i isključenje mjernih ćelija, te druga

- oprema preko koje se može uticati na mjerenje i/ili obračun električne energije i/ili snage, moraju biti plombirani
- (2) Kupac ili proizvođač može uz saglasnost distributera, svojom plombom dodatno plombirati mjernu opremu.
 - (3) Ako se na mjernom uređaju nalazi plomba distributera i krajnjeg kupca/ proizvođača, skidanje plombe obavlja se u prisustvu distributera i krajnjeg kupca/ proizvođača.
 - (4) Distributer je dužan plombirati i/ili zaključati mjerne ormare.
 - (5) Svaki postupak plombiranja mora biti zabilježen u na odgovarajućem obrascu o kontroli mjernog mjesta koji potpisuju distributer i krajnji kupac/proizvođač električne energije.
 - (6) Plomba mora biti postavljena na način da se onemogući uticaj na mjerenje električne energije i/ili snage bez oštećenja plombe.
 - (7) U slučaju direktnog ili daljinskog pristupa mjernim podacima, pristup opremi obračunskog mjernog mjesta mora biti zaštićen posebnim password-ima i sigurnosnim kontrolama i to prema nivoima pristupa:
 - čitanje mjernih podataka,
 - promjenu vremena i datuma,
 - programiranje mjernih uređaja, postavljanje tarifnih programa i ostalih funkcija,
 - postavke komunikacijskih parametara.

3. OBAVEZE I NADLEŽNOSTI DISTRIBUTERA, KRAJNJEG KUPCA I PROIZVOĐAČA

Član 23.

(Obaveze i nadležnosti distributera)

U isključivoj nadležnosti distributera su slijedeći poslovi iz oblasti obračunskog mjerenja :

- a) uspostava mjernog mjesta novopriključenih krajnjih kupaca/proizvođača i puštanje pod napon
- b) usaglašavanje mjernog sloga i ostalih elemenata mjernog mjesta sa izmijenjenim tehničkim uslovima iz elektroenergetske saglasnosti, po zahtjevu krajnjeg kupca
- c) održavanje, kontrola, zamjena i izmještanje mjernog mjesta postojećih krajnjih kupaca/proizvođača
- d) verifikacija mjernih uređaja obračunskog mjernog mjesta
- e) očitavanje mjernih uređaja - prikupljanje mjernih podataka sa obračunskih mjernih mjesta,
- f) provjera, potvrda ispravnosti i pohranjivanje mjernih podataka,
- g) upravljanje mjernim podacima
- h) čuvanje dokumentacije obračunskih mjernih mjesta (baza podataka)

Član 24.

(Uspostava mjernog mjesta i puštanje pod napon)

- (1) Distributer je dužan da kao sastavni dio priključka izgradi mjerno mjesto
- (2) Prije stavljanja mjernog mjesta pod napon, distributer provodi kontrolu ispravnosti mjernog mjesta, o čemu se sastavlja zapisnik koji potpisuju distributer i krajnji kupac
- (3) Kontrola ispravnosti mjernog mjesta iz prethodnog stava uključuje:
 - a) kontrolu ispravnosti priključenja svih mjernih i komunikacionih krugova i mjernih uređaja
 - b) kontrolu ispravnosti plombi na mjernoj opremi
 - c) evidentiranje podataka o mjernoj opremi
 - d) parametrisiranje brojila
 - e) evidentiranje vrijednosti sa brojila

- (4) Izmjene na mjernom mjestu, nakon priključenja krajnjeg kupca, nisu dozvoljene bez pismene saglasnosti/naloga distributera .

Član 25

(Usaglašavanje mjernog mjesta postojećeg krajnjeg kupca)

- (1) Distributer je nadležan za usaglašavanju mjernog sloga i ostalih elemenata mjernog mjesta sa izmijenjenim tehničkim uslovima iz elektroenergetske saglasnosti, po zahtjevu krajnjeg kupca
- (2) Izmjene tehničkih uslova iz prethodnog stava mogu nastati zbog povećanje vršne snage, zbog dijeljenja jednog mjernog mjesta na veći broj mjernih mjesta, zbog objedinavanja više mjernih mjesta kao i zbog ostalih izmjena po zahtjevu kupca.
- (3) Troškove izvođenja promjena iz prethodnog stava snosi krajnji kupac.

Član 26.

(Održavanje, kontrola, zamjena i izmještanje mjernog mjesta)

- (1) Održavanje, kontroli i izmještanje mjernog mjesta/mjernih uređaja vrši distributer.
- (2) Održavanje mjernih mjesta provodi se kao planska aktivnost u skladu sa distributerovim planovima održavanja.
- (3) Aktivnosti održavanja i rokovi za obavljanje pojedinih radova propisani su distributerovim Pravilnikom o održavanju tj. Tehničkim normativima za periodični pregled i održavanje obračunskih mjernih mjesta.
- (4) Troškove održavanja snosi vlasnik obračunskog mjernog mjesta.
- (5) Ako krajnji kupac/proizvođač sumnja u ispravnost uređaja za mjerenje i registraciju električne energije i/ili snage, imaju pravo podnijeti pismeni zahtjev za kontrolni pregled mjerne opreme
- (6) Ako se kontrolnim pregledom utvrdi da je mjerni uređaj imao veća odstupanja nego što je to prema važećim propisima dozvoljeno, distributer električne energije snosi troškove pregleda ili zamjene, u suprotnom troškove kontrolnog pregleda snosi podnosilac zahtjeva.
- (7) Postojeći krajnji kupac sa mjernim mjestom na srednjem naponu , koji je vlasnik elektroenergetskog objekta i koji predaje mjerno mjesto distributeru a zadržava vlasništvo nad mjernom ćelijom, snosi troškove održavanja opreme iz mjerne ćelije koja se koristi u svrhu obračunskog mjerenja.

Član 27.

(Verifikacija - baždarenje mjernih uređaja)

- (1) Distributer je dužan da vrši redovnu periodičnu verifikaciju mjernih uređaja
- (2) Rokovi verifikacije za različite vrste i tipove mjernih uređaja propisani su relevantnom zakonskom regulativom.
- (3) Troškove verifikacije mjernog uređaja snosi vlasnik istog.
- (4) Distributer je dužan sačiniti plan verifikacije mjernih uređaja koji dostavlja FERK-u u rokovima propisanim uslovima dozvole za obavljanje djelatnosti distribucije.
- (5) Ukoliko krajnji kupac/proizvođač zatraži vanredno ili dodatno ispitivanje, distributer će isto uraditi ne kasnije od trideset dana nakon zahtjeva i izvršiće potrebna ispitivanja kako bi utvrdio tačnost mjernih uređaja. Ukoliko se vanrednim ili dodatnim ispitivanjem utvrdi da su mjerni uređaji ispravni i u propisanoj klasi tačnosti troškove ispitivanja plaća krajnji kupac/proizvođač. Krajnji kupac/proizvođač ima pravo da prisustvuje pregledu mjernog sloga.

Član 28.
(Očitavanje mjernih uređaja)

Očitavanje mjernih uređaja na obračunskom mjernom mjestu krajnjeg kupca/ proizvođača vrši se u skladu sa odredbama Opštih uslova za isporuku električne energije te u skladu sa distributerovim internim pravilima i procedurama .

Član 29.
(Provjera, potvrda ispravnosti i pohranjivanje mjernih podataka)

- (1) Distributer je odgovoran za provjeru očitanih mjernih podataka a njihovu valjanost potvrđuje pohranjivanjem podataka u bazu mjernih podataka. Tako pohranjeni podaci smatraju se konačnim za obračun i druge potrebe
- (2) Provjera mjernih podataka obuhvata :
 - a) provjeru oznake obračunskog mjernog mjesta
 - b) usporedbu prikupljenih sa prethodno pohranjenim mjernim podacima
 - c) korištenje automatiziranih računskih postupaka za provjeru i potvrđivanje mjernih podataka

Član 30.
(Upravljanje mjernim podacima)

- (1) Distributer je odgovoran za upravljanje prikupljenim i potvrđenim mjernim podacima
- (2) Upravljanje mjernim podacima podrazumijeva:
 - a) unos i čuvanje potvrđenih mjernih podataka u bazi mjernih podataka
 - b) procjenu i zamjenu mjernih podataka (za slučaj utvrđenog kvara ili neispravnosti opreme ili za slučaj greške mjerenja veće od dopuštene, za slučaj pogrešnog očitavanja, za slučaj neovlaštene potrošnje)
 - c) obradu potvrđenih mjernih podataka u formu za obračun
 - d) osiguranje dostupnosti obrađenih mjernih podataka radi obračuna i naplate
 - e) osiguranje dostupnosti mjernih podataka radi analize, planiranja i drugih potreba.

Član 31.
(Čuvanje dokumentacije obračunskog mjernog mjesta)

- (1) Dokumentacija obračunskog mjernog mjesta sadrži mjerne podatke i podatke o obračunskom mjernom mjestu
- (2) Mjerni podaci moraju biti pohranjeni najmanje jednu godinu i pet slijedećih godina u formatu za arhiviranje.
- (3) Podaci o obračunskom mjernom mjestu moraju biti pohranjeni trajno

Član 32.
(Mjerni podaci)

- (1) Mjerni podaci čuvaju se u bazi mjernih podataka koja mora omogućiti:
 - a) evidenciju obračunskih mjernih mjesta,
 - b) provjeru i potvrdu valjanosti mjernih podataka,
 - c) označavanje izmijenjenih podataka,
 - d) obradu prikupljenih mjernih podataka,
 - e) razmjenu podataka,
- (2) Mjerni podaci sastoje se od svih izmjerenih i procijenjenih te iz njih izračunatih vrijednosti

- (3) Mjerni podaci uključuju:
 - a) izmjerene vrijednosti aktivne i reaktivne energije, prikupljene iz opreme obračunskog mjernog mjesta
 - b) izračunate vrijednosti iz izmjerenih podataka, obrađene od strane distributera
- (4) Mjerni podaci moraju biti prikupljeni, obrađeni i sačuvani na siguran i povjerljiv način.

Član 33.

(Podaci obračunskog mjernog mjesta)

- (1) Podaci obračunskog mjernog mjesta sastoje se od opštih podataka o mjernom mjestu i od podataka o mjernoj opremi
- (2) Svako mjerno mjesto mora imati jedinstvenu oznaku/šifru. Oznaku mjernog mjesta određuje distributer, te vodi evidenciju oznaka mjernih mjesta svih kupaca električne energije priključenih na distributivnu mrežu.
- (3) Opšti podaci obračunskog mjernog mjesta sadrže:
 - a) podatke o krajnjem kupcu/proizvođaču
 - b) podatke o adresi
 - c) broj kupca
 - d) broj elektroenergetske saglasnosti
 - e) priključnu snagu
 - f) podatke za kontakt sa krajnjim kupcem/proizvođačem
 - g) ostale opšte podatke
- (4) Podaci o mjernoj opremi sadrže:
 - a) oznaku mjernog mjesta
 - b) naziv proizvođača,
 - c) tip, serijski broj, godinu proizvodnje, godinu verifikacije (baždarenja) i klasu tačnosti
 - d) tehničke karakteristike, kao što su nazivne i maksimalne vrijednosti, prenosni odnosi mjernih transformatora, ...
 - e) podatke o podešenim parametrima uređaja
 - f) tipsku oznaku mjernog uređaja
 - g) ostale podatke

Član 34.

(Obaveze krajnjeg kupca)

- (1) Krajnji kupac je obavezan da omogući ovlaštenim radnicima distributera nesmetan pristup radi očitavanja, održavanja i kontrole ispravnosti mjernih uređaja.
- (2) Ukoliko krajnji kupac u dva navrata ne dozvoli pristup ili ometa očitavanje mjernog uređaja, odnosno kontrolu mjernog mjesta, distributer podnosi zahtjev za pokretanje prekršajnog postupka u skladu sa zakonom, i može obustaviti isporuku/preuzimanje električne energije i zahtijevati izmještanje mjernog uređaja na mjesto na kojem bi pristup istom bio moguć ili ugraditi pretplatničko brojilo.
- (3) Troškove izmještanja, odnosno ugradnje pretplatničkog brojila u ovom slučaju snosi krajnji kupac
- (4) Nakon ugradnje mjernog uređaja na mjesto na kojem je pristup omogućen, krajnji kupac stiče pravo na ponovno priključenje, nakon izmirenja novčanih obaveza za ranije isporučenu električnu energiju i troškova izmještanja mjernog uređaja.
- (5) Krajnji kupac je obavezan pismenim putem obavijesti distributera o uočenim neispravnostima na mjernom mjestu.
- (6) Krajnji kupac se može obratiti distributeru i telefonom, bez podnošenja pisanog prigovora, ako krajnji kupac traži objašnjenje ili dopunske informacije, koje ne zahtijevaju dalje aktivnosti distributera.

- (7) Krajni kupac je obavezan da nadoknadi štetu distributeru prouzrokovanu nedozvoljenim radnjama na mjernoj opremi
- (8) Krajni kupac je obavezan nadoknaditi štetu distributeru u skladu sa Zakonom, a koju učini u sljedećim nedozvoljenim radnjama i to:
 - a) vršenjem prepravki električnih instalacija, oštećenja i nestanka mjernih uređaja kojim se onemogućava pravilno registrovanje potrošnje električne energije u cilju neovlaštenog korištenja električne energije,
 - b) neovlaštenim prepravljanjem mjernih uređaja i instalacija koje nisu u nadležnosti krajnjeg kupca
- (9) Krajni kupac i distributer ugovaraju principe obračuna i visine nadoknade štete u ugovoru o korištenju distributivne mreže, u skladu sa zakonom.
- (10) Za rješavanje nadoknade štete nastale kao posljedica slučajeva navedenih u stavu (8) ovog člana nadležan je sud.
- (11) Krajni kupci iz kategorije domaćinstva i ostala potrošnja na niskom naponu, kod kojih mjerno mjesto nije pristupačno za očitavanje, obavezni su, da do 31.12.2015. godine preurede kućne instalacije u cilju izmještanja mjernog mjesta iz unutrašnjosti objekta na mjesto dostupno za očitavanje.
- (12) Troškove uređenja kućnih instalacija snose kupci iz stava (11) ovog člana

Član 35.
(Obaveze proizvođača)

- (1) Proizvođač je obavezan da omogući ovlaštenim radnicima distributera nesmetan pristup radi očitavanja, održavanja i kontrole ispravnosti mjernih uređaja.
- (2) Ukoliko proizvođač u dva navrata ne dozvoli pristup ili ometa očitavanje mjernog uređaja, odnosno kontrolu mjernog mjesta, distributer podnosi zahtjev za pokretanje prekršajnog postupka u skladu sa zakonom, i može obustaviti isporuku/preuzimanje električne energije i zahtijevati izmještanje mjernog uređaja na mjesto na kojem bi pristup istom bio moguć
- (3) Troškove izmještanja snosi proizvođač
- (4) Nakon ugradnje mjernog uređaja na mjesto na kojem je pristup omogućen, proizvođač stiče pravo na ponovno priključenje, nakon izmirenja troškova izmještanja mjernog uređaja.
- (5) Proizvođač je obavezan pismenim putem obavijesti distributera o uočenim neispravnostima na mjernom mjestu.
- (6) Proizvođač se može obratiti distributeru i telefonom, bez podnošenja pisanog prigovora, ako traži objašnjenje ili dopunske informacije, koje ne zahtijevaju dalje aktivnosti distributera.
- (7) Proizvođač je obavezan da nadoknadi štetu distributeru prouzrokovanu nedozvoljenim radnjama na mjernoj opremi
- (8) Proizvođač je obavezan nadoknaditi štetu distributeru u skladu sa Zakonom, a koju učini u sljedećim nedozvoljenim radnjama i to:
 - a) vršenjem prepravki električnih instalacija, oštećenja ili nestanka mjernih uređaja kojim se onemogućava pravilno registrovanje potrošnje električne energije u cilju neovlaštenog korištenja električne energije,
 - b) neovlaštenim prepravljanjem mjernih uređaja i instalacija koje nisu u nadležnosti proizvođača
- (8) Proizvođač i distributer ugovaraju principe obračuna i visine nadoknade štete u ugovoru o korištenju distributivne mreže, u skladu sa zakonom.
- (9) Za rješavanje nadoknade štete nastale kao posljedica slučajeva navedenih u stavu (8) ovog člana nadležan je sud.

4. PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 36.

(Izmještanje mjernih mjesta na pristupačnu lokaciju)

- (1) U svrhu obezbjeđenja nesmetanog pristupa mjernom mjestu distributer će postepeno izmještatati mjerna mjesta postojećih krajnjih kupaca koja se nalaze unutar objekta, sa krajnjim rokom 31.12.2015.g.
- (2) Troškove izmještanja priključnog voda na novu lokaciju mjernog mjesta te uređenje mjernog ormara i opremanje mjernom opremom, snosi distributer.

Član 37.

(Usklađivanje sastava mjernog sloga na postojećim mjernim mjestima)

- (1) Sastav mjernog sloga na mjernim mjestima postojećih krajnjih kupaca/proizvođača treba biti usklađen sa odredbama članova 9 i 10 ovog Pravilnika, sa krajnjim rokom 31.12.2015.
- (2) Troškove usklađivanja sastava mjernog sloga iz stava (1) ovog člana snosi vlasnik mjernog mjesta.

Član 38.

(Usklađivanje sastava mjernog sloga na postojećim mjestima predaje električne energije)

- (1) Sastav mjernog sloga na postojećim mjernim mjestima predaje električne energije treba biti usklađen sa odredbama člana 11 ovog Pravilnika, sa krajnjim rokom 31.12.2015.
- (2) Troškove usklađivanja sastava mjernog sloga iz stava (1) ovog člana snosi vlasnik mjernog mjesta.

Član 39.

(Usklađivanje dokumentacije)

- (1) Distributer je dužan uskladiti opšte akte Društva, postojeće dokumente sistema kvaliteta, tehničke preporuke iz člana 12. Pravilnika, kao i ostale akte Društva sa odredbama ovog Pravilnika, sa krajnjim rokom 01.07.2009.
- (2) Distributer je dužan uspostaviti bazu podataka obračunskih mjernih mjesta, u skladu sa članom 29 ovog Pravilnika, sa krajnjim rokom 31.12.2010.

Član 40.

(Stupanje na snagu)

- (1) Ovaj Pravilnik stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja na oglasnoj ploči u sjedištu Društva, a primjenjuje se od 01.07.2009. godine.
- (2) Pravilnik je dostupan na web stranici Društva, kao i u svim ostalim ovlaštenim kancelarijama Društva za odnose sa korisnicima.

Broj: NO - 18 - 3640 -7./09
Sarajevo, 26.02.2009. godine

Predsjednik
Nadzornog odbora
Edhem Bičakčić